

TIESNEŠI UN MIERTIESNEŠI

Viņi ir cilvēki, kas izlemj par tiesas procesu. Valsts viņiem piešķir pilnvaras spriest, piešķirt sodus un parietāties, ka tie ir izpildīti.

PROKURORI

Šis ir vietas, kur tiek risināti konflikti.

TIESA UN TRIBUNĀLS

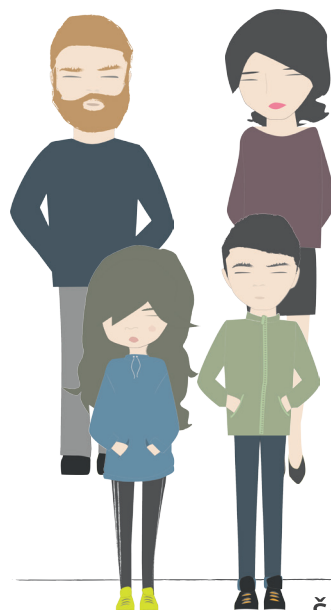
KAS IR LIKUMĪGIE PĀRSTĀVJI?

Tie ir cilvēki, kas strādā tiesās vai tribunālos, piemēram, tiesneši, mīrtiesneši un prokurori.

- ZIŅOJUMS PAR BĒRNU TIESĪBĀM, IZKLĀSTĪTS TO MĀTĒM, TĒVIEM VAI LIKUMĪGAJĒM PĀRSTĀVJIEM

ZINIET SAVA BĒRNA TIESĪBAS!

Ja bērns dodas uz tiesu

Ja tiesiskie pārstāvji uzskata, ka jūsu bērns ir paveicis noziegumu un pret viņu ir uzsāks kriminālprocesu, jūsu bērnam **ir tiesības saņemt skaidru un detalizētu informāciju par savām tiesībām.** Jūs varat palīdzēt savam bērnam tās saprast.

Šajā bukletā jums tiks izskaidrotas šīs tiesības

2 TIESĪBAS UZ TULKOŠANU UN INTERPRĒTĀCIJU

Ja ir kaut kas, ko bērns nesaprot, viņš var jautāt.

- Par kādu noziegumu tiek apsūdzēts.
- Ka tiek uzskatīts, ka viņš piedalījās noziegumā.
- Kādas ir viņa tiesības.
- Ka notiek kriminālprocess.
- Kas piedalīsies kriminālprocesā.

Jūsu bērnam ir tiesības skaidri un vienkāršoti saņemt informāciju par:

1 TIESĪBAS UZ INFORMĀCIJU

ZINIET SAVA BĒRNA TIESĪBAS!

Ja bērns dodas uz tiesu

Līdzfinansē Eiropas Savienības Tieslietu Programma

- Šis buklets ir tapis projekta ietvaros:

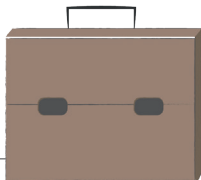
Child-Friendly JT

Nepilngadīgo tiesības uz informāciju, rakstisko un mutisko tulkošanu kriminālprocesā: bērniem draudzīgu līdzekļu izstrāde JUST-AG-2016-06-760674

Eiropas Komisijas atbalsts šīs publikācijas sagatavošanai nav uzskatāms par satura apstiprinājumu, kas atspoguļo tikai autoru viedokļus, un Komisija nevar būt atbildīga par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.

3 TIESĪBAS UZ ADVOKĀTU

Jūsu bērnam ir tiesības pieprasīt, lai advokāts viņu aizstāvētu. Viņš var lūgt tikt ar advokātu, kuram uzticas. Ja viņam nav advokāta un ir iespējams, ka viņu saistībā ar sankciju aizturēs, bērnam advokāts ir jāpiešķir tiesā. Šis pakalpojums var būt bezmaksas.

Šīs tiesības ietver arī:

- Bērns var sarunāties ar savu advokātu, lai saņemtu padomu pirms došanās uz tiesu un/vai pirms tiek nopratināts no tiesisko iestāžu puses.
- Bērna advokāts var pavadīt viņu, kamēr tiesiskās iestādes viņu nopratina, un viņš/viņa var runāt, lai aizstāvētos.
- Bērna advokāts var viņu pavadīt noteiktas izmeklēšanas vai pierādījumu iegūšanas laikā, ko veic policija.
- Visas viņu sarunas ar advokātu būs privātas.

4 TIESĪBAS INFORMĒT SAVU MĀTI, TĒVU VAI LIKUMĪGO PĀRSTĀVI

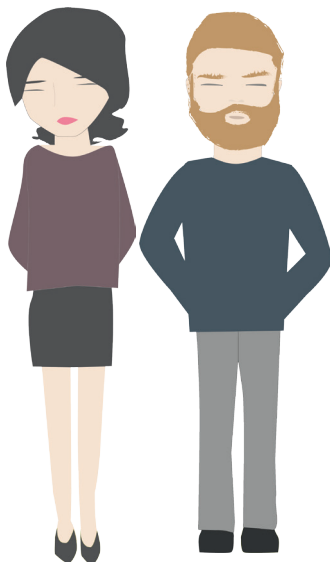
Jūsu bērnam ir tiesības, ka likumīgās iestādes sniedz jums tādu pašu informāciju kā saņem viņš. Piemēram, jūs jāinformē, ka viņš tiek turēts aizdomās par nozieguma izdarīšanu, kādas ir viņa tiesības, kā darbojas kriminālprocess, kas piedalīsies, kādi pasākumi tiks veikti, utt.

Pastāv situācijas, kad jūsu informēšana nav jūsu bērna interesēs. Šajos gadījumos viņš var lūgt, lai tiktu informēta cita pieaugušā persona. Šis pieaugušais ir jāakceptē iestādei.

5 TIESĪBAS TIKT PAVADĪTAM NO MĀTES, TĒVA VAI LIKUMĪGĀ PĀRSTĀVJA PUSES

Jūsu bērnam ir tiesības tikt pavadītam visā kriminālprocesa laikā. Piemēram, kad viņam ir jārunā ar tiesnešiem vai prokuroriem.

Pastāv situācijas, kad jūsu bērna interesēs nav tas, lai viņš tiktu pavadīts. Šajos gadījumos viņš var lūgt, lai viņu pavada cits pieaugušais. Šis pieaugušais ir jāakceptē iestādei.

6 TIESĪBAS UZ INDIVIDUĀLU NOVĒRTĒJUMU

Jūsu bērnam ir tiesības uz individuālu novērtējumu. Tiesā strādājošie speciālisti jautās viņam par ģimeni, attiecībām ar draugiem, studijām, utt.

Šis novērtējums tiek veikts, lai juridiskās iestādes zinātu bērna individuālās vajadzības un veiktu pasākumus, kas, viņuprāt, ir piemēroti jūsu bērna gadījumam.

Parasti novērtēšana notiks procedūras sākumā, pirms tiesas procesa.

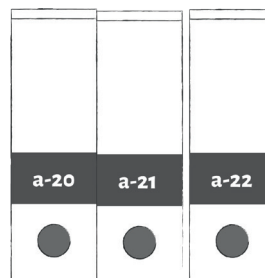
7 TIESĪBAS APMEKLĒT UN PIEDALĪTIES TIESAS PROCESĀ

Jūsu bērnam ir tiesības apmeklēt un piedalīties tiesas procesā. Tas nozīmē, ka viņš var būt klāt, kad notiek tiesas process, un izteikt savu viedokli.

Ja jūsu bērns nevar piedalīties tiesas sēdē, ar zināmiem nosacījumiem viņam ir tiesības lūgt jaunu tiesas procesu vai lūgt cita veida pārsūdzību tiesā.

8 TIESĪBAS PIEKĻŪT LIETAS MATERIĀLIEM

Jūsu bērnam ir tiesības piekļūt dokumentiem, kas saistīti ar viņa lietu. Arī bērna advokāts var tiem piekļūt.

9 TIESĪBAS UZ TO PRIVĀTUMA AIZSARDZĪBU

Jūsu bērnam ir tiesības uz privātās dzīves aizsardzību visā procesa laikā. Tiesas process parasti notiek bez publiskas lietas izskatīšanas, vai arī tiesnesis/tiesa var nolemt rīkot tiesas procesu bez publiskas lietas izskatīšanas.

Arī pratināšanas ieraksti netiks publiskoti. Tas nozīmē, ka tos redzēt un dzirdēt var tikai jūsu bērns un varas iestādes.

10 TIESĪBAS SŪDZĒTIES

Ja jūsu bērns uzskata, ka viņa tiesības netiek ievērotas, viņš var vērsties tiesiskajās iestādēs un lūgt pieņemto lēmumu pārskatīšanu.